

Fanaticul - RAED ARAFAT

de [Vlad Mixich](#) HotNews.ro

Joi, 4 august 2011, 0:08 [Actualitate](#) | [Esential](#)

„Cautati-o va rog!”, le cere Raed Arafat colegilor sai, in timp ce sprancenele gri formeaza furioase un unghi ascutit. Aflat intr-un birou stramt, barbatul de 47 de ani impunge aerul cu degetul in directia unui perete plin de plachete onorifice si diplome. De pe una dintre plachete, oferita lui Arafat de catre fostul sef al Fortelor Aeriene Romane, generalul Gheorghe Catrina, a disparut o placuta cu o dedicatie personalizata.

Doctorul Cristian Boeriu si asistenta Hajni Vass, care lucreaza la SMURD de la inceputuri fiind decorati cu un an in urma de presedintele Basescu, incep sa caute placuta, vizibil stanjeniti de supararea sefului. Cu statura sa de 189 cm, Raed Arafat domina biroul „Baracii”, porecla data cladirii din prefabricate donata in 1994 de Spitalul Regal din Edinburgh si adusa cu 18 tiruri in curtea Spitalului Judetean din Targu-Mures pentru a deveni unitate de urgente. „Si mi-o disparut si diploma aia frumoasa de la americani. Au furat-o”, arata Arafat spre coltul unui dulap. Are accentul moale al unui ardelean, intrerupt rar de duritatea consonanta a vorbitorului nativ de araba. „Aicia fiecare are povestea ei”, conchide Arafat, in timp ce mangaie protector gravura in bronz a unei inimi mici, de copil.

Desi a obtinut cetatenia in urma cu doar 12 ani, doctorul Raed Arafat este unul dintre cei mai premiati romani: in doua birouri (unul la Ministerul Sanatatii in Bucuresti, celalalt la departamentul de urgenta al Spitalului din Targu-Mures) sunt etalate cele 72 de trofee si diplome onorifice ale omului care a infiintat SMURD-ul in Romania (Serviciul Mobil de Urgenta, Reanimare si Descarcerare).

PRIMUL CONFLICT

Raed Arafat avea doar trei ani in 1967, atunci cand Nablus, orasul copilariei sale, a fost ocupat de armata israeliana in Razboiul de sase zile. Oraselul palestinian din Cisiordania se aflase aproape patru decenii sub autoritate iordaniana, statul a carui cetatenie avea s-o poarte Raed. Pe seama familiei Arafat din Nablus au circulat multe zvonuri in Romania. Ca ar fi proprietarii unui put de petrol, al unei fabrici de ulei sau chiar ca ar fi rude cu Yaser Arafat. In realitate, capul familiei, Dawoud, era inginer si proprietar al unui magazin de electronice in timp ce mama, Tharwat, fiica unei familii de farmacisti din Damasc. Pana la 17 ani, cand Raed a plecat din Nablus, orasul s-a

aflat sub ocupatie israeliana. Cartierele marginase erau cunoscute pentru militantismul lor palestinian, unul dintre ele, Balata, fiind chiar bastionul gruparii teroriste al Aqsa. Dar conflictul care a marcat adolescenta lui Raed nu a fost cel palestinian-israelian, ci cel cu tatal sau.

Fiind cel mai mare dintre cei trei frati, Raed fusese sortit sa preia afacerea in floritoare a familiei. „I-am zis tatei: fie medic, fie gunoier. Una din doua”. Dupa un „scandal mare” castigat de Raed, Dawoud si-a trimis fiul la rudele din Siria, in Damasc, pentru a studia medicina. In 1981, Siria era condusa cu duritate de partidul nationalist-socialist Ba’ath. Terminologia medicala in araba, foarte diferita de cea occidentala, s-a adaugat neplacerilor pe care dictatura siriana i le crea lui Raed, adolescentul care citise in engleza multe carti despre prim-ajutor. Preferinta pentru o facultate europeana a fost fireasca si acceptul a venit din Romania comunista, prietena statelor totalitare din lumea araba. Dar tatal sau a fost de acord sa-i finanteze studiile in Europa cu conditia sa mearga la Politehnica si sa devina inginer. “Cand mi-a venit acceptul, am mers la Ambasada Romaniei si am intrebat: cand ajung acolo pot sa schimb pe Medicina? Da. Si tata stia ca vin la Politehnica. Cand am ajuns aici, in mai putin de 24 de ore am schimbat pe Medicina si l-am sunat. Si iar scandal.” De la mii de kilometri distanta, pasiunea fiului cel mare a invins din nou. “Intr-un final, tata mi-a zis: stai acolo si fa ce vrei.” La mai putin de un an de la plecarea lui Raed din Siria, 25.000 de oameni, printre care copii si femei, au fost ucisi de catre armata dictaturii Ba’ath in masacrul de la Hama.

MOMENTUL DE CUMPANA

Raed a intrat la Facultatea de Medicina din Cluj unde, in anul 3, a venit adevarata cumpana: isi lasase un examen dificil pentru toamna cand, in timpul vacantei de vara, tatal lui a murit de infarct. Bulversat, Raed nu a mai reusit sa ia examenul. Cineva i-a cerut 1200 de dolari pentru ca profesorul sa-l treaca, dar Raed a refuzat. Si, la reexaminare, a picat din nou. ”Daca nu repetam atunci anul, as fi terminat in 1988 si sigur nu as mai fi ramas in Romania.” Pentru ca avea note bune la celelalte materii, profesorul de chirurgie, Aurel Kaufmann, i-a dat un sfat util: ”niciodata nu stii la ce-ti foloseste sa repeti un an”. La sfarsitul facultatii, Raed devenise unul dintre “copiii clinicii profesorului Kaufmann”, cei care petreceau 10 ore pe zi in clinica de chirurgie: “Ne chemau de acasa la amputatii, multe ore suplimentare am atunci.”

In toamna lui 1989, dupa ce Raed si-a luat licenta, a depus o cerere pentru a fi acceptat la un rezidentiat in Franta. “Pe atunci nu m-am gandit nicio clipa sa raman in Romania.” Dar, in timp ce astepta la Cluj aprobarea vizei de studiu

pentru Franta, a venit Revolutia. In 22 decembrie 1989, Raed s-a prezentat ca voluntar la Ambulanta din Cluj de unde, dupa doua zile, a fost trimis acasa pentru ca risca sa fie confundat cu un terorist arab. In acele zile, a cunoscut un medic german profilat pe medicina de urgenta. In Romania tocmai incepea epoca ajutoarelor si Raed a profitat, rugandu-l pe neamt sa-l ajute sa-si cumpere o masina de urgenta second-hand. In ianuarie 1990, Raed isi vindea la Regensburg vechea masina si cumpara in schimb un Opel Kadett, transformandu-l in masina de medic de urgenta: "Mi-au modificat-o, i-au pus girofare, tot. Mi-au gasit si un defibrilator second-hand dar functional si mi-au dat totul la preturi cu 20-30% mai mici." Printre rablagitele Dacii, aceasta masina cu alura occidentala urma sa produca asa o senzatie incat oamenii din Targu-Mures i-au dat un nume special: Arafatul. "Nu calculasem nimic atunci cand am mers sa iau masina. Era o chestie de nebunie, fara niciun plan. Doream sa fac o chestie care-mi place, care era o pasiune si cu care sa fac ce trebuie."

Intarziata de haosul Revolutiei, viza de studiu a venit prea tarziu si Raed a pierdut locul de rezident in Franta. La sfatul profesorului Kaufmann s-a inscris ca rezident la anestezie-terapie intensiva (ATI) in Cluj. "Tu vrei sa faci urgenta, mi-a spus, asa ca alege ATI. L-am ascultat, dovada ca nu eram chiar atat de incapatanat." Doctorul Arafat iese din zodia pasiunii, intrand intr-o etapa noua, acolo unde avea nevoie de un alt ingredient.

"INREGISTREZ CE DISCUTAM AICIA"

Imbracat cu una dintre camasile lui in patratele, pe care le poarta intotdeauna corect bagate in pantaloni, Raed Arafat trece pe holurile Spitalului Judetean din Targu-Mures, lasand in urma-i o dara fina de parfum si salaturile pacientilor: "Sa traiti domn secretar". De patru ani Raed este subsecretar de stat in Ministerul Sanatatii de unde primeste lunar un salariu de 1000 euro la care se adauga 400 de euro din cursurile predate la facultate. Munca de birou l-a pricopsit nu doar cu un scaun ministerial, ci si cu o burta a carei dimensiune nu reuseste sa o controleze, desi e aproape vegetarian: mananca doar carne de peste. Cand se grabeste, ca acum spre o sedinta, Raed paseste putin saltat, pe varfuri, cu centrul de greutate deplasat in fata in acea postura adoptata de tancii care abia au invatat sa mearga. Aproape ca e simpatic. Pana ce deschide gura: "Haideti domnilor, nu fumati aici ca suntem intr-o institutie publica. Legea interzice." Cei 8 ardeleni surprinsi in sala de sedinta il privesc incrunutati. Printre ei sunt cativa oameni importanti din administratia spitalului, constructori si reprezentanti ai Bancii Mondiale. Unul are o nunta, altul si-a amanat cu o zi plecarea in concediu, trei au venit special de la Bucuresti, dar toti isi petrec dimineata de sambata intr-o sedinta programata de Raed.

Dupa ce Unitatea de Primiri Urgente (UPU) din Targu-Mures a functionat 17 ani in "Baraca" donata de scotieni, "domnul secretar de stat" a pornit construirea unui nou UPU la parterul spitalului. Finantarea, obtinuta de la Ministerul Sanatatii printr-un program al Bancii Mondiale, expira pe 15 decembrie 2011 dar lucrarile s-au blocat. Sedinta convocata aduna toate partile implicate in incercarea de a misca lucrarile. Desi cel mai inalt ierarhic, Raed nu se aseaza in capul mesei, ci intr-un colt de unde-i poate privi frontal pe toti participantii. "Eu nu inteleg ce se intampla", incepe. "Acum trei saptamani mi s-a spus ca se poate. Am procesul-verbal aici. Nu-mi spuneti nu!" In interiorul noului UPU trebuie instalate mai multe cabluri de transmisii de date specifice telemedicinii.

Sistemul de medicina de urgenta are doua componente. Cea pre-spitaliceasca formata din serviciul SMURD, care acorda primul-ajutor in cazul urgentelor majore folosind masini sau elicoptere dotate corespunzator, si serviciul Ambulantei, care intervine atat in situatii de urgenta, cat si pentru

consultatii la domiciliu sau transport medical. In ultimii 3 ani, 80% din investitiile Ministerului Sanatatii in medicina de urgenta s-au indreptat spre Ambulanta. Componenta spitaliceasca este constituita de Unitatea de Primiri Urgente (UPU), care functioneaza in cadrul spitalelor si unde telemedicina tinde sa devina din ce in ce mai importanta. In cazul unor catastrofe naturale sau al unor accidente extrem de grave, Inspectoratul pentru Situatii de Urgenta (inclusiv SMURD) are capacitatea de a mobiliza aproximativ 14.000 de oameni.

Pretul acestor cablaje a crescut exagerat fata de planul initial. "Eu nu stiam nimic de proiectul asta nou." Proiectantul, un ardelean masiv imbracat intr-o camasa alba cu un inscrip auriu pe spate, argumenteaza ca echipamentele de acest fel costa. "Ciuciu. Sa fim normali la cap. Eu nu vreau sa fac CIA-ul aicia. Vreau ceva care sa ajute oamenii. Ia sunati pe Adi." Adi P. este responsabil de componenta IT a noului UPU. "Adi, vezi ca te pun pe speaker ca n-avem nimic de ascuns."

- Spune-mi Adi, s-a discutat cu cineva pe costuri?
- Alea noi sunt costuri reale, nu virtuale.
- Atunci de unde ati venit cu 146 mii in loc de 93 mii?
- Da. O fi.
- Pai nu o fi, mai Adi. Eu vreau sa rezolv asta acum.
- Va trimit documentele.
- Ma, mie mi le trimiti pe computer abia peste o ora. Eu vreau acum ca sunt cu totii aicia. Sa clarificam acum", si sprancenele lui Raed se apropie intr-un unghi amenintator.
- "Nu va separati pe mine. Dar n-am documentele in fata.
- Sa mi le trimiti acum, da?", se inaspreste vocea lui Raed, asa cum se intampla de fiecare data cand este exasperat de lentoarea birocratica.

"Asta ma intarzie trei luni", spune subsecretarul de stat catre ceilalti. "Eu nu vreau sa dau in 15 decembrie banii inapoi la Banca. Vom avea aici un UPU. Clar?" Raed isi pune ochelarii si incepe sa controleze, alaturi de proiectant, lista cu preturile fiecarei lucrari. Punct cu punct. Proiectantul il priveste chioras, caci Raed si-a scos mobilul si l-a pus in mijlocul mesei: "Inregistrez ce discutam aicia." Valuri de gheata vin dinspre ardeleni. "Ca sa ne fie mai simplu cu procesul-verbal", se imblanzeste Raed care isi da seama ca a exagerat. "Aicia nu ne confruntam. Discutam." Usi de spital sau usi de birou? Cu plumb la radiologie, fara pentru restul, dar in niciun caz din PVC, caci materialul e prea slab pentru usile unui departament de urgenta care functioneaza in viteza. Verde sau albastra sa fie culoarea in care va fi vopsit culoarul de legatura cu spitalul? Fostul medic rezident dezbate cu constructorii, timp de doua ore, toate aceste detalii. La final, jumatate in gluma, jumatate serios, Raed se lamenteaza: "Nu mai stiu ce fac eu. Medicina? santier? Ceva, ceva tot fac."

APARE OZN-UL

La sfarsitul anilor '80, sistemul de urgenta era primitiv: daca cineva stia numarul de la Salvare, suna si astepta. Masina venea cu un cadru medical dar neechipata, nefiind altceva decat un serviciu de transport. La poarta spitalului, pacientul era intampinat de un dispecer care ii inregistra datele si trimitea un biletel sus pe sectie la medicul de garda. Oamenii ii spuneau Ambulantei "taxiul mortii", iar medicii considerau statiile de salvare ca fiind un fel de "batalioane disciplinare." In acele conditii, in 1985 la Targu-Mures s-a infiintat primul Triaj de Urgente Majore din tara: un cabinet la poarta spitalului dotat cu defibrilator si dispozitive de intubatie. Echipa de medici care a avut aceasta initiativa, condusa de Mircea Chiorean, a fost decorata cu Steaua Socialista.

Dupa revolutia din 1989, Mircea Chiorean a devenit responsabilul cu medicina de urgenta la spitalul din Targu-Mures. Intr-o dimineata, a primit un telefon de la Cluj. Un coleg ii recomanda un rezident: "Vezi ce vrea si, daca e in regula, sprijina-l te rog." Chiorean era prins cu organizarea

serviciului de primiri a urgentelor in spital si, ascultand ideile tanarului Raed, a fost incantat: "El mi-a venit mie ca o manusa. Ideea lui novatoare era ca sa se dea un prim ajutor calificat in afara spitalului, la locul accidentului sau bolii acute. L-am adoptat imediat." Venit de la Cluj, unde printre atatea somitati universitare si ambitii nu razbise, Raed a fost surprins de deschiderea lui Chiorean. Dar si neincredator.

180.000 de marci au fost donate de locuitorii Muresului, in 1998, pentru cumpararea unei ambulante SMURD. Pentru ca achizitionarea ambulantei sa fie scutita de taxe vamale a fost nevoie patru cereri ale Prefecturii si o interpelare parlamentara catre Ministerul de Finante.

A mers la Targu-Mures de mai multe ori inainte de mutarea definitiva si, in 23 septembrie 1990, a facut prima interventie. Tragand cu urechea la anunturile dispeceratului Raed a auzit ca, pe soseaua de la iesirea din oras, a avut loc

Raed Arafat criticand tinuta unui membru SMURD

Foto: Hotnews

un accident. In 7 minute a ajuns acolo, dar pacientul fusese deja aruncat intr-o masina civila. Oamenii nu erau obisnuiti ca ambulanta sa apara atat de repede.

Cu cele doua girofaruri si sirena pe stil nemtesc, masina lui Arafat era ca un OZN in oraselul transilvan. Iar pentru ziaristii cu pofta de subiecte vii, interventiile lui Arafat erau aur: oamenii aia, toti voluntari, care se bagau in noroai si pe sub masini ca sa-i scoata pe raniti erau niste eroi adevarati, nu unii facuti in fabrica de mucava comunista de care tocmai scapasera. Nu trecea saptamana fara ca presa din Targu-Mures sa nu prezinte o stire cu voluntarii care interveneau si cu Raed Arafat... printul fermecat care, cu argintii adusi din Orient, si-a cumparat o masina pe care a dat-o poporului. Era o poveste irezistibila.

IRINA SI SPIONUL

Insa pe masura ce devenea mai cunoscut, au aparut dusmanii. Incepuse o perioada de efervescenta al carui miez era Raed si asta a starnit multa invidie, in special in breasla medicala. Principalii adversari erau cei de la statia de Salvare din Mures, care vedeau dezvoltandu-se un sistem concurent. “La Salvare era o dispecera, Irina”, isi aminteste Raed. “Trebuia sa o impusti ca sa ne trimita la o urgenta, chiar daca murea bolnavul. Relatii, syndicate, una-alta... si intr-o zi a ajuns la spital un accidentat grav la care, daca ajungeam si-l intubam in strada, poate avea o alta sansa. Am pierdut bolnavul. Am sunat-o si i-am zis: <<Irina, data viitoare am sa explic la familia pacientului de ce nu am ajuns noi si ca puteam sa ajungem. si am sa-i dau si adresa ta de acasa. si da Domnul sa fie si o familie de nebuni, ca sa-ti vina tie acasa. Daca n-ai inteles vreodata ca trebuie sa ne chemi pentru ca putem face ceva pentru bolnav, poate ai sa intelegi atunci.>> Si am inchis telefonul. S-a speriat si a inceput sa ne trimita. Cred ca eram in stare sa fac treaba asta si sa spun la familie.”

Doar ca adversarii noului sistem erau mai puternici decat o dispecera de la Salvare. “Am avut extraordinar de multe probleme”, isi aminteste Chiorean. Lumea medicala din Targu-Mures ii detesta pentru ca oamenii incepusera sa vorbeasca: “chemati arafatu’ ca numai el ne poate salva.” Insa in centrul conflictului stateau, ca de obicei, banii. Dezvoltand un sistem de urgente pre si intraspitaliceasca, Chiorean si Raed rapeau specialistilor o buna parte din

Fundatia pentru SMURD este un ONG fondat in 2006 de Raed Arafat cu scopul de a sustine crearea unitatilor mobile de urgenta si prim ajutor. Membrii Consiliului Director functioneaza ca voluntari, avand dreptul la decontarea unor cheltuieli, printre ei numarandu-se Emil Hurezeanu, Radu Tudor sau directorul E.ON Romania, Frank Hajdinjak. In 2010, populatia a donat Fundatiei, prin intermediul campaniei 2%, aproape 1,2 milioane euro. Inca aproape un milion de euro a fost obtinut din sponsorizari. Banii sunt folositi pentru dotari tehnice si formarea profesionala a personalului SMURD, raporturile de audit financiar fiind disponibile pe site-ul Fundatiei.

clientela care, pana atunci, lua primul contact cu ei. “Am fost amenintat ca voi fi inchis pentru ca ce facem nu-i legal”, povesteste Chiorean. “Amenintarile veneau din partea unor directori de la Targu-Mures si de la Spitalul de Urgenta din Bucuresti. A venit si SRI-ul pe capul meu, pentru ca Arafat nu era cetatean roman. M-au intrebat de una, de alta, si replica mea a fost: eu ma ocup cu el de urgenta. Daca e spion, ocupati-va voi de el.” La construirea mitului spionului arab au lucrat si oamenii partidului nationalist-extremist Vatra Romaneasca care, nu doar ca-i anatemizau pe cei care nu erau romani puri, dar aveau si conflicte pe plan local cu Mircea Chiorean. In 1994, in timpul unei mese, un general SRI din Mures a dat agasat o replica acestui zvon: “Daca Arafat e spion si face rau, e treaba mea sa-l opresc. Vedeti ca pana acum nu l-a oprit nimeni dintre noi. Inseamna ca nu e rau ce face. Lasati-l. Nu va ocupati de ce nu va pricepeti.” Dar zvonul a rezistat. Desi Raed Arafat a primit in calitate de subsecretar de stat certificatul ORNISS (care, consecutiv unei verificari informative, ii ofera acces la informatii oficiale confidentiale), si astazi prin unele birouri importante se aude intrebarea: “E arab. Cum sa-i dai pe mana elicopterele?”

Dar, in toate atacurile de la inceputul anilor ‘90 care i-au tintit pe “arafati”, era si ceva adevarat: sistemul nu functiona intr-un cadru legal. Singura garantie era credibilitatea profesionala a lui Chiorean si calitatea de medic rezident a lui Raed. Confruntati cu rezistenta la schimbare a sistemului medical si cu adversitatea celor de la ambulanta, Chiorean si Raed au inceput sa-si caute aliati. “Vazusem deja in Europa modelul pompierilor paramedici”, spune Raed. “Si mi-a venit sa imping totul catre pompieri pentru ca era unica solutie ramasa dupa ce am esuat pe alte cai.” Si samanta a cazut pe teren fertil. Atribuirea unui rol medical pompierilor nu putea decat sa le mareasca acestora prestigiul si, in plus, nu erau implicate niciun fel de adversitati financiare. “Pana sa vina Arafat nu m-a mai abordat niciun medic cu o asemenea idee”, spune generalul Ionel Craciun, comandantul pompierilor militari pe tara in perioada 1990-2000. “Dansul mi-a explicat

despre ce este vorba. SMURD-ul era conceput pe principiul lucrului umar la umar institutional.” si, in toamna lui 1991 a fost deschis „experimentul SMURD” sub umbrela institutionala a pompierilor din Targu-Mures. Ca orice experiment, aveau un termen limita: sase luni. Chiorean si Raed trebuiau sa se miste repede.

PASIUNEA CARE TOACA BANII

„L-am vazut pe Raed cum judeca in diferite situatii”, isi aminteste Mircea Chiorean. „Eu incercam sa mai strecor si nuante diplomatice. El judeca intotdeauna in forta: ca nu se poate, ca ne luptam. Stilul arab... Atunci mi-am dat seama ca, in afara de mine care aveam si eu fanatismul meu medical care nu se compara cu cel al arabilor, avea si el un fanatism care l-a ajutat sa duca lucrurile pana la capat.” In afara de ajutoarele materiale din Occident, cei doi aveau nevoie ca de aer de validarea specialistilor din vestul Europei. In 1991 au decis sa organizeze prima conferinta de medicina de urgenta, la Targu-Mures, cu invitati straini. Nu aveau inca relatii in vest, dar pe manualul de urgenta preferat al lui Raed exista numarul de telefon al autorului, Robert Askhenazy, seful Serviciului de Urgenta din Bruxelles. „Nu am avut niciodata o problema sa fac rost de un numar de telefon, sa pun mana pe el si sa sun”, povesteste Raed. Si Askhenazy a acceptat invitatia. ”Venirea lui la Targu-Mures a insemnat mult pentru ca a validat ca ce vorbea arabul ala de 25 de ani nu era o prostie.” Si profesorul belgian nu a fost singurul sunat pe nepusa masa de medicul necunoscut.

SMURD nu este un serviciu privat si nu are personalitate juridica. El functioneaza ca o institutie umbrela care aduce impreuna personal medical, pompieri, piloti si paramedici. Acestia sunt platiti de catre Ministerul Sanatatii, Ministerul de Interne si autoritatile locale. In fiecare an SMURD primeste donatii prin intermediul Fundatiei pentru SMURD. Pentru ca functioneaza in organigrama Inspectoratului pentru Situatii de Urgenta, echipajele SMURD poarta pe uniforma emblema ISU. In cadrul Ministerului Sanatatii, responsabilul desemnat pentru medicina de urgenta este subsecretarul de stat Raed Arafat.

Chiorean si Raed au reusit sa obtina, in 1992, statutul de Centru Pilot National, prima recunoastere a SMURD de catre Ministerul Sanatatii. SMURD-ul a functionat sub aceasta protectie pana in 1996 cand, cu sprijinul generalului Craciun, acordarea asistentei de urgenta ca atributie a pompierilor militari a fost introdusa in lege. “Acest serviciu n-a fost constituit de sus in jos”, subliniaza generalul Craciun. “Nu s-a copt intr-un cabinet. Nici la mine, nici la Interne, nici la Sanatate. El a inceput de jos in sus si cu sprijinul locuitorilor dintr-o comunitate. De jos a pornit totul.” De jos din strada, acolo unde lucrau ”arafatii” si unde Raed isi urma cu o incapatanare feroce scopul.

In 1993 si-a terminat rezidentiaturul, dar nu si-a sustinut examenul de specialist. O lege prevedea ca, daca si-ar fi terminat studiile, ar fi fost obligat sa paraseasca Romania. In 1994 s-a inscris la un doctorat fara frecventa la Targu-Mures, dar a fost anuntat ca va trebui sa paraseasca tara si sa revina doar pentru a-si sustine examenele. Amanandu-si pe termen nedefinit sustinerea examenului de specialist, Raed a continuat sa lucreze cvasi-ilegal in Spitalul din Targu-Mures, acoperit fiind de profesorul Chiorean. Cinci ani neintrerupti a fost voluntar, nefiind platit in niciun fel. A trait din partea de mostenire lasata de tatal sau. “Nu prea a mai ramas ceva din banii aia. I-am tocat”, spune astazi Raed, in a carui declaratie de avere mai figureaza casa parinteasca din Nablus, evaluata la 1.800.000 de euro, din care Raed are dreptul la o treime. “Daca m-ar vedea acum tata, poate ca ar fi mandru. Ar sesiza ca nu era asa cum credea. Era convins ca medicii nu au nicio sansa.” La doi ani de la legiferarea statutului SMURD, Raed primeste in 1998 cetatenia romana, dupa ce devenise si medic specialist. “Arafat e bolnav de acest serviciu”, remarca generalul Craciun. “Si, indiferent pe ce functie si post este, Arafat asta vrea sa faca. Activitatea lui cea mai placuta e la urgenta, in spital, nu la Minister. Dar daca asta i s-a cerut acum, a dovedit ca e un cetatean loial si s-a dus acolo.” Acolo de unde, timp de un deceniu, veneau cei mai multi dusmani. Acolo unde pasiunea si devotamentul nebunesc pentru o idee nu il mai puteau proteja pe Raed.

"SA TERMINAM!"

La hotelul Perla Marii din Eforie Nord, Raed Arafat urmeaza sa se intalneasca cu reprezentantii sindicatelor ambulancierilor. De cand a fost numit in functia de la Ministerul Sanatatii, in august 2007, Raed este din ce in ce mai putin iubit si din ce in ce mai temut. Si asta o simte si el. Si-a creat multi dusmani in ultimii 20 de ani, dar cei mai vechi si aprigi raman ambulancierii. Inca din 2005, era acuzat in sedintele Comisiei de Sanatate de la Camera Deputatilor ca vrea sa desfiinteze Ambulanta. S-a ajuns atat de departe incat, in 2005, decorarea lui Raed de catre Presedintia Romaniei a fost considerata o jignire de catre Asociatia Serviciilor de Ambulanta, care a protestat printr-o scrisoare deschisa.

Acum e doar o alta sambata din vara lui 2011 in care doctorul Arafat lucreaza. Doar ca, de aceasta data, pare a-si stapani cu greu calmul. Ambulancierii aflati in fata lui il bombardeaza cu intrebari, si degetele doctorului incep sa bata nervoase darabana in microfonul la care raspunde: "Nu suntem politisti si nu va vanam dar daca nu intelegem ca regulile trebuie respectate de la mic pana la mare, nu vom evolua. E in pregatire hotararea de guvern care prevede amenzi contravenionale pentru soferii si asistentii care nu vor purta centura de siguranta pe ambulante. Amenzile vor fi pana in 2000 RON. Nerespectarea regulilor se plateste. Sa nu credeti ca e doar pe Ambulanta, e si pe SMURD."

Sala se aude bombanind. De cateva saptamani, de fiecare data cand Raed sau colaboratorii lui vad in trafic un sofer de ambulanta circuland fara centura, suna la statia de care apartine masina pentru a sesiza neregula. Apoi controleaza daca soferul a fost sanctionat. De cand e la Ministerul Sanatatii, Raed lucreaza dupa un singur principiu: urmareste personal fiecare proiect aflat in responsabilitatea lui. "Nu suntem in competitie", raspunde Raed unui ambulancier care acuza dispeceratul ca prefera sa trimita cazuri SMURD-ului, nu ambulantei. "Daca cadeti in strada si o colega trimite o ambulanta de la 20 de minute ca sa nu vina SMURD-ul de la 2 minute, ce faceti?" Din sala se

Material de pregatire pentru rezidenti
Foto: Hotnews

aude o voce groasa si batjocoritoare: “Pai da, ca SMURD-ul e mai bun”. “In fiecare judet avem 4 dispecerate. Pentru pompieri, pentru ambulanta, pentru politie si serviciul 112. Sunt 160 in toata tara. Pana in 2020 ar trebui sa ramanem cu 20. Acum cateva saptamani, un doctor a facut infarct in spital si, desi era o ambulanta privata in curte, au ajuns la el cine?”, intreaba Raed sala. “Ei da. Pompierii!”, se aude zeflemitor. “Da, serviciul de prim ajutor”. E momentul in care sala explodeaza. Vocile sunt groase: “Nu-i mai tot ridicati in slavi pe SMURD.” Se aud huiduieli. “si ambulanta are succese”, striga o voce din mijlocul zgomotului. Raed bate in microfon: “Sa terminam. Controalele vor continua.”

Lipsa de tact a lui Raed toarna gaz peste vechiul foc al animozitatii ambulancierilor pentru SMURD. Radu Paros, seful ambulantei Ialomita, apreciaza calitatile profesionale ale doctorului Arafat, dar nu si pe cele manageriale. “Intotdeauna a fost concurenta asta care exista la un stapan cu doi caini: SMURD-ul si Ambulanta. Fiecare a vrut sa-i castige increderea si a fost o lupta: ba, sa ma laude si pe mine seful. Dar sincer acum. SMURD-ul e copilul lui. Nu poate sa dea in el. Cand au venit controalele la Ambulanta, SMURD-ul deja stia, ca au fost anuntati din timp. Pe noi nu ne-a laudat niciodata. N-a iesit si cu noi de manuta sa zica: Ambulanta a facut. Nu, nu. SMURD-ul a facut.” In prezent exista 192 de echipaje SMURD care acopera aproximativ 15% din totalul urgentelor din Romania. De restul se ocupa Ambulanta, cu cele 780 de echipaje ale sale. Dar Raed are ambitia ca, pana la sfarsitul anului, numarul echipajelor SMURD sa ajunga la peste 220, in timp ce angajarile in statiile de ambulanta raman blocate. Argumentele lui Raed sunt economice: cresterea numarului de echipaje SMURD nu cere angajari de personal, ci doar instruirea pompierilor pentru a deveni paramedici. Suplimentarea statiilor de ambulanta ar cere fonduri noi de la buget. Dar, in ciuda silogismului impecabil, ambulancierii fierb vazand cum, treptat, interventiile de prim-ajutor devin o atributie specifica pompierilor, pentru ei ramanand restul: transportul medical si deplasarea la consultatii. Exact cum, inca din 2005, prevazuse Sorin Oprescu: “rolul serviciului de ambulanta a fost redus la transport.”

INTOLERANTA

Sorin Oprescu, medic si primar, este unul dintre criticii politicilor promovate de Raed de cand acesta a ajuns la Minister: “Nici acum nu il simpatizez pe Arafat, dar incerc sa mentin un echilibru.” Principala lor contradictie este privatizarea sistemului medical. Oprescu sustine inca din 2005 ca ambulantele private sa aiba acces, similar SMURD-ului si ambulanzelor de stat, la finantarea de la buget. Privatii au dat in judecata Ministerul Sanatatii, reprezentat de Raed Arafat, acuzandu-l de discriminare. Curtea Constitutionala a dat insa dreptate pozitiei lui Raed, care sustine ca sistemul de urgenta trebuie sa ramana sub stricta raspundere a statului. A fost una dintre marile lui victorii. De atunci, au mai existat incercari de a privatiza sistemul de urgente, ultima initiata in 2010 de cinci parlamentari PD-L. Dar, desi pana astazi opozitia lui Raed este criticata chiar de unii dintre prietenii sai din Targu-Mures, omul ramane neclintit: “Daca cineva vine maine si introduce competitia comerciala pe urgente, eu nu mai am ce cauta in Minister. Am plecat.”

Aceasta amenintare este arma ultima folosita de Raed in luptele sale din sistem. Numit in functie de ministrul liberal Eugen Nicolaescu, Raed Arafat a fost mentinut in post si de ministrul social-democrat Ion Bazac si de catre actualul guvern PD-L. “Cred ca le-a fost frica sa se debaraseze de el”, explica Nicolaescu. Relatia lui Raed cu politicienii este de tipul iti dau ca sa-mi dai. El le imprumuta din imaginea lui excelenta, iar ei ii dau o anumita libertate de actiune. “Eu nu vad intrarea in politica ca o solutie, ci ar putea sa devina un impediment serios la ce fac pentru ca va insemna ca ma aliez cu o singura parte”, spune Raed. “Acum, unde sunt eu, pot sa rezolv foarte usor majoritatea problemelor pe niste canale specifice pozitiei de subsecretar de stat.” Dar si politicienii isi iau partea, fie ca-i cer recomandari personale catre vreun medic renumit, fie ca-l folosesc pentru a scoate castanele din focul guvernarii. S-a intamplat in cazul a doua proiecte nepopulare: supravegherea medicilor pentru prescrierea excesiva de concedii medicale si inchiderea

spitalelor mici: “Cele doua proiecte apartin FMI-ului si Bancii Mondiale. El a fost pus in fata sa le sustina pentru ca lumea ar putea sa fie mai putin nemultumita daca le sustine el. Cand ministrul te cheama si-ti spune “te rog frumos sustine aceste doua proiecte, ca sunt esentiale pentru politica guvernului...” Ce faci? Le sustii sau

Fundatia pentru SMURD sponsorizeaza in fiecare an participarea a 100 de studenti si medici rezidenti la Congresul European de Medicina de Urgenta. Prin intermediul Fundatiei, Brigada de Pompieri Paris ofera trei burse de formare medicilor specialisti in medicina de urgenta, pe o durata de doi ani. Conditia este ca, la finalul pregatirii, bursierii sa revina in Romania pentru a lucra 4 ani in cadrul SMURD, in caz contrar obligandu-se sa plateasca Fundatiei 70.000 euro.

pleci”, explica fostul ministru al Sanatatii, Eugen Nicolaescu. “Raed inca mai are treaba si, pentru el, obiectivul este sa atinga tot ce mai are de facut pe medicina de urgenta. Si, ca atare, a zis ca dintre doua rele o alege pe cea mai putin rea.”

La inceput, medicina de urgenta a fost doar pasiunea adolescentului din Nablus. Apoi a devenit cauza careia, cu un devotament de neinteles, i s-a dedicat tanarul student. Astazi, medicina de urgenta a devenit viata inaltului demnitar care, in putinele zile libere pe care le are, fugе la Targu-Mures pentru a mai prinde o garda pe elicopter. Si, tocmai datorita acestui exces, tinerii medici rezidenti pe medicina de urgenta, cei pentru care Raed ar trebui sa fie un model, il critica. Pana in 2007, programul pe medicina de urgenta era dominat de haos, astfel ca 9 din 10 tineri paraseau rezidentiatul. Apoi, Raed a introdus o programa pe model american, a tradus un manual american si a obtinut pentru rezidenti sporuri de peste 50% la salarii. Dar a crescut si exigentele: “Sunt unii nemultumiti pentru ca noi am fost mult mai duri in specialitatea asta decat in altele. S-a facut o programa moderna cu niste reguli clare si dure. Pentru ca pregatim oameni care se vor ocupa de viata de oameni”, spune Raed.

Desi oficial include 48 de ore pe saptamana, programul unui rezident pe medicina de urgenta este chiar mai intens: aproximativ 10 ore in fiecare zi, urmate in multe locuri de alte 12 ore de garda. “Intr-adevar, suntem singura specialitate care nu accepta sub nicio forma programul de 35 de ore pe saptamana plus o garda. Noi nu facem formare dupa codul de munca, dar in SUA programul unui rezident este de 72 ore pe saptamana”, spune Raed. Unii rezidenti sustin ca, supusi acestui ritm, nu mai au timp sa inteleaga teoretic ce vad in practica din spital. Mai multi se plang, in ciuda sporurilor, de salarii: un rezident pe urgenta in anul 1 castiga 1500 lei pe luna, iar unul in ultimul an maxim 2500 lei. De altfel, in ciuda imbunatatirilor aduse de Raed, specialitatea “urgente” este cea mai putin dorita de catre tinerii medici candidati la examenul de rezidentiat. Dar cea mai ingrijoratoare problema a rezidentilor este lipsa satisfactiilor profesionale. “Strangem pacientii de pe strada. Facem o resuscitare. Dar care e finalitatea? Ce se intampla cu ei dupa ce-i aducem la spital?”, intreaba, sub rezerva anonimatului, un rezident. Un coleg mai experimentat explica: “Arafat e un ferment care a lucrat permanent pentru un singur palier: urgentele. E foarte bine dar cred eu ca in meseria de doctor trebuie sa-ti lasi timp de sedimentare si de analiza. In domeniul asta s-a tot acumulat: sa avem elicoptere, masini, sa transportam cat mai repede. Generic e un lucru bun. Dar practic, vom ajunge ca UPU sa fie mai performant tehnologic decat spitalul, pentru ca UPU are o suta de masini si toata aparatura, dar in spital nu are cine sa-i preia.”

Toate aceste critici ii sunt cunoscute lui Raed, care isi asuma atat incapatanarea cat si intoleranta cu care priveste anumite probleme: “Nu am fost rezonabil, dar am schimbat ceva.” Poate tocmai din cauza acestui principiu, desi multi il respecta, putini vor sa-i calce pe urme. Un rezident pe medicina de urgenta, altfel pasionat de meseria lui, spune amar: “Eu nu vreau sa ajung la 50 de ani ca el: doar cu profesia, fara familie. Mi s-ar parea trist.”

COMANDANTUL

E 11 seara si, in biroul sau de la etajul 5 al Ministerului Sanatatii, Raed Arafat continua sa lucreze. Sambata a inspectat din nou santierul UPU din Targu-Mures. Duminica s-a relaxat facand o garda la SMURD. Luni a zburat la Bruxelles pentru o intrunire a Comisiei NATO pe asistenta medicala de urgenta si miercuri a revenit la sedintele din Bucuresti. E 11 seara si Raed Arafat nu are o familie la care sa se intoarca. "Imi plac copiii dar nu sunt neaparat... Pentru ca este o responsabilitate imensa. Familia cere timpul ei. Si a avea copii e o responsabilitate careia trebuie sa-i dedici timpul necesar. Eu...va spun... desi n-as intra in asta. Daca aveam acum si copii, cunoscandu-ma pe mine, cel mai probabil eram neglijent cu familia." In biroul sau, coplezit de trofee si diplome, Raed Arafat nu isi gaseste timp sa aiba si copii.

Nu-i face placere sa-si aminteasca nici povestea inimii de copil gravate in bronz, care se afla la Targu-Mures. "E de la tatal copilului salvat de echipa din 2003. Cand ne-a adus-o a zis: asta e inima copilului meu, ca sa va aduceti aminte ca n-au murit pe degeaba." In martie 2003, un elicopter cu o echipa SMURD a transportat de la Targu-Mures la Cluj un bebelus de o luna care avea nevoie de o operatie la inima. La intoarcere, elicopterul s-a prabusit. Doi piloti, un

Monument in cinstea celor doua echipaje SMURD prabusite cu elicopterul
Foto: Hotnews

medic si un asistent au murit. "Eu am luat masa cu pilotii, chiar inainte sa plece. Trebuia sa fiu eu in el. Dar s-a schimbat in ultima secunda, pentru ca a trebuit sa raman. Si s-a oferit colega sa plece." Raed ofteaza, apoi isi indreapta capul si continua: "De ce nu mi s-a intamplat mie? E imposibil de raspuns. Niciodata nu o sa ramai 100% impacat ca a murit cineva. Toata viata va ramane intrebarea: puteam sa fac ceva mai mult ca sa nu se intample? Dar asta pateste orice comandant."

La 20 de ani de la intemeierea SMURD, profesorul Mircea Chiorean i-a urat comandantului "sa-si pastreze fanatismul". Sangele arab sclipeste limpede in viata lui Raed Arafat: pasionat, excesiv si intolerant. Doar ca fanatismul lui nu incearca sa aduca moartea, ci sa o amane. Aceasta inversare pozitiva e fericita, dar inexplicabila. Caci cine altcineva poate intelege motivatiile unui fanatic, in afara de cei asemenea lui?